

BRANISLAV DEŠKOVIĆ

Duško Kečkemet

Biografija Branislava Deškovića što ju je napisao Duško Kečkemet sinteza je znanstveno-istraživačkog rada i entuzijazma u nastojanju da se osvijetli i vrednuje značenje cjelokupnog stvaralačkog rada ovog koliko talentiranog toliko tragičnog čovjeka i umjetnika. Kečkemetovi nastojanje i napor imaju za cilj da kiparev opus analiziraju i vrednuju, tako da se jednostrane ocjene o njemu kao izuzetno nadarenom animalisti prošire na ostalo stvaralačko djelo, a to je do izdanja ove bogato opremljene monografije uglavnom bilo zapostavljeno.

Ediciju »Branislav Dešković« autor je podijelio na »Život«, »Djelo« i »Reprodukcije«. U prvom dijelu autor opisuje život umjetnika uz iscrpne podatke, dokumentirane izjavama prijatelja, suvremenika, stručnjaka, citatima iz literature, napisima te iz osobne prepiske. Navodi sve ono što bi moglo dati točniju predodžbu o umjetnikovom životu i liku. Autor navodi u svom predgovoru: »Ako Deškoviću čovjeku posvećujem jednako toliko pažnje, to je stoga što sam uvjeren da je njegovo umjetničko stvaranje tako usko povezano uz njegov život, uz njegove ideje i ideale da ga je drukčije nemoguće u potpunosti obuhvatiti i protumačiti.«

»Djelo« je glavni dio rezultata autorova rada u proučavanju i vrednovanju Deškovića. Umjetnikov opus je obrađen prema razvojnim fazama, a paralelno data pulsacija likovnog stvaranja u Hrvatskoj na području skulpture u doba rađanja i razvoja Deškovićeve umjetnosti i njegove pionirske uloge u našem likovnom životu.

Nakon analize ranih realističkih radova, i onih nastalih u doba školovanja na Mletačkoj akademiji s određenom primjesom talijanskog akademskog naturalizma, Kečkemet tumači već afirmiranu i najplodniju fazu. To je intimna skulptura zrelog razdoblja umjetnikovog stvaranja u Parizu, skulpture malih razmjera, portreti i životinje u kojem se najviše približio francuskom impresionističkom stvaralaštvu, a pod utjecajem talijanskih i francuskih majstora.

Autor prelazi na treće razdoblje umjetnikovog stvaralačkog opusa u želji da vrednuje Deškovićeve herojsku skulpturu u kojoj je kipar

napustio impresionističku tehniku da bi prihvatio secesionistički način rada. Na temelju sačuvanih fotografija, skica i crteža propalih i nestalih djela te na temelju riječi kritike, osvrtâ, stručnih mišljenja i pisanja stranog novinstva nastoji odrediti Deškovićevo mjesto u hrvatskoj modernoj. Na kraju ovog poglavlja pisac naglašava da je tom kritičnom razdoblju Deškovićevo stvaranje obratio naročitu pažnju unatoč malom broju poznatih djela jer je to doba značilo nasilno prekinut početak, a ne tek slučajno silaženje s puta. Tada bi se njegova skulptura razvijala u smjeru suvremenih evropskih tendencija, za razliku od konzervativnih tokova ostalih naših kipara u razdoblju između dva rata.

»Reprodukcije« su posebno vrijedan dio edicije, date u visokoj tiskarskoj tehnici bakrotiska, za čiju se opremu i izbor pobrinuo autor.

U posljednjem dijelu edicije tiskan je katalog djelâ s popisom izložaba, bilješke i literatura te indeks imena i reprodukcija, što doprinosi proučavanju opusa Branka Deškovića.

Treba naglasiti da je djelo pionirski rad i ono obogaćuje literaturu o hrvatskoj modernoj.

Reprodukcije što ih je uredio Aljoša Krstulović doprinose reprezentivnosti izdanja.

Ediciju su izdali Brački zbornik a tiskao ju je Grafički zavod Hrvatske 1977.

Gordana Sladoljev

